

[Finansministeren]

at fastholde nulvæksten i de offentlige udgifter og fastholde det nuværende skattetryk.

Fastholdelse af nulvæksten i de offentlige udgifter vil kræve en forstærket indsats af både stat, amter og kommuner i de kommende år. De forskellige dele af den offentlige sektor må udvikle et konstruktivt samarbejde herom. Stigende offentlige udgifter medfører uundgåeligt et stigende skattetryk. Derved undergraves initiativerne til omkostningsbegrænsning og konkurrenceevneforbedring. Alle dele af den offentlige sektor må samvirke om at holde det offentlige udgiftsniveau og skattetryk i ro.

Den faste udgiftspolitik

I halvferdserne og begyndelsen af firserne voksede de offentlige udgifter med godt 3 pct. om året. Modstykket hertil var en voldsom stigning i antallet af offentligt ansatte. Godt 25.000 flere fik hvert år beskæftigelse i den offentlige sektor. Samtidig faldt beskæftigelsen i den private sektor tilsvarende.

Under firkloverregeringen har de offentlige nettoudgifter været holdt i ro, og der har kun været en beskedent vækst i antallet af offentligt ansatte, bl.a. på grund af arbejdstidsforkortelserne. Hvis udviklingen fra halvferdserne var fortsat, ville de offentlige udgifter i 1988 have været 50 mia. kr. større, end vi nu forventer, og der ville have været 125.000 flere offentligt ansatte.

Konsekvenserne af en sådan politik for skattetryk, offentligt budgetunderskud og beskæftigelsen i den private sektor er skræmmende.

Den faste udgiftspolitik har ydet afgørende bidrag til den økonomiske genopretning. Nulvækstpolitikken skal derfor videreføres i de kommende år.

Omprioriteringerne

Samtidig med at de offentlige udgifter har været i ro siden 1982, har vi fået mere ud af de offentlige udgiftskroner.

På en lang række områder er der – inden for den uændrede udgiftsramme – afsat øgede midler. Som eksempler herpå kan nævnes: -

Udgifter i forbindelse med den stærkt forøgede tilgang af flygtninge, gradvis ophævelse af samspilsproblemerne for pensionister, indførelse af delpension, velstandsregulering

af de sociale pensioner, omlægning og forøgelse af midlerne til den dynamiske erhvervs politik, udgifter i forbindelse med arbejdstidsforkortelserne, kapitalindskud i DONG og Storebæltsselskabet, en kraftig forøgelse af ulandsbistanden, forbedring af uddannelsesstøtten og etablering af en gældssaneringsordning.

Hertil kommer, at statsbudgettet i disse år har været præget af et underliggende udgiftspres som følge af befolkningsudviklingen. Fra 1982 til 1988 forøges antallet af pensionister med 60.000, og der har været en betydelig stigning i antallet af unge, der søger en videregående uddannelse. Den lettelse af udgiftspreset, der skyldes det faldende børnetal, er derimod især kommet kommunerne til gode, uden at de kommunale udgifter er faldet som følge heraf.

Finansieringen af de mange nye udgiftsbehov er sket ved omprioriteringer på udgiftsbudgettet. Som eksempler herpå kan nævnes:

Væsentlige resultatforbedringer i statsvirksomhederne, mulighed for at etablere indtægtsdækket virksomhed (der er nu oprettet 90 sådanne virksomheder), systematisk inddragelse af produktivitetsgevinster i statsinstitutionerne, begrænsning af anlægsaktiviteten bl.a. for at undgå overophedning i bygge- og anlægssektoren samt for perioden 1982–86 fastfrysning af maksimale dagpenge m.v.

De mange nye udgiftsbehov er blevet tilgodeset ved omprioriteringer på de offentlige budgetter. Set fra det ene år til det andet synes disse omlægninger måske ikke af så meget, men ser vi på udviklingen siden 1982, er det klart, at der er gennemført et markant kursskift i udgiftspolitikken. Der er gennemført nye udgiftskrævende initiativer af samme omfang som tidligere om end på andre områder. Men det nye er, at finansieringen af merudgifterne ikke længere sker ved at lægge beløb oven på de bestående udgifter, men ved at omprioritere inden for gamle bevillinger. Det skal vi fortsætte med, for ellers sikrer vi til stadighed, at de offentlige midler bruges bedst muligt.

Lad mig for en ordens skyld minde om, at de konjunkturgevinster, som den stærke økonomiske vækst siden 1982 har skabt – i form af faldende dagpengeudgifter og konjunkturoverskud i kommunerne – ikke er medgået til finansiering af de nye udgiftsområder,